

نۆینه رانی راسته و خوی کریکاران و مامۆستایان و فه رمانبه ران پۆیسته هاوبه ش بن له دیاریکردنی لایه نی که می کری یان موچه ی مانگانه دا!

سامان که ریم

zaryak@yahoo.com

فه رمانبه ران به توژیو پیشه جیاوازه کانیانه وه و کریکاران و مامۆستایان، ماوه ی چند مانگیکه له به رانبه ر که می موچه که نیاندا هاتونه ته مهیدانی ناره زایه تی له ریگای خۆپیشاندان، مانگرتن و ئیمزا کۆکردنه وه و ناردنی نوینه رو هه ندی جاریش له ریگای هه ره شه به خۆپیشاندانه وه داواکاری زیادکردنی موچه یان به رزکردۆته وه.

داواکاری زیادکردنی موچه نه ک راسته و خۆ به لکو زیاتر له ریگای وه رگرتنی ده رماله ی جۆراوجۆره وه یان زیادکردنیه وه خۆی پیشانداوه. نه گهرچی هه ر دیناریک له ژیر هه ر ناویکدا بیته بچینه سه ر موچه، راسته و خۆ به قازاخی فه رمانبه ران و کریکاران و مامۆستایان دیت و له مباره وه گومانیک نیه. به لام سیسته می موچه له هه ر ولاتیکدا له سه ر پایه ی کۆمه له فاکتیک ریک ده خریت وه کو بوونی پروانامه و جۆری کاره که وه... وه پیه پیی چونه سه ر خزمه ت موچه که سالانه به شیوه یه کی نۆتۆماتیکی له هه ر مهیدانیکدا به رپۆیه یه زیاد ده کات. سیسته می موچه بۆ هه ر مهیدانی کاریک دیاریکردنی لایه نی که می کریه له وه مهیدانه دا چ به شیوه ی مانگانه بیته یان له سه ر پایه ی سه عاتکار بیته.

لایه نی که می کری

یان موچه :

له په یوه ند به چۆنیه تی دارشتنی سیسته می موچه وه، یان دارشتنی لایه نی که می کریی مانگانه وه سیسته می جۆراوجۆر به کاردیت له وانه سیسته می ریکه وتنی نیوان یه کیتی کریکارانی پیشه یه که له گه ل یه کیتی خاوه ن کاره کان یان له گه ل ده ولته دا، که دیاره مه بنایه ک دیاریکراوه بۆ لایه نی که می به ریوه بردنی ژیان و گۆزه ران. به لام ئەم مه سه له یه له ولاتیکه وه بۆ ولاتیکی تر گۆزانی به سه ردا دیت، واته پیداویسته یه کانی ژیان و گۆزه ران چیه؟ مه سه له یه کی جیگرو نه گۆر نیه، به لکو راسته و خۆ له هه ر ولاته دا یان له چند ولاتیکیدا په یوه سه به ناستی چونه پیشه وه وه هوشیاری چینه یه تی کریکاران و خه باتی جه ماوه ری به شیوه یه کی گشتی. هه ر بۆیه ده بیین له ولاتانی ئه وروپای رۆژئاوا دا ناستی ژیان مانا و ناوه رۆکیکی تری هیه. ژیان و گۆزه ران نیتر ته نه ا به پیداویسته یه خوراکیه کان مه زهنده ناکریت، یان به هه ر ناستیکی له کریی خانوو.. به لکو ستانداردیکی کۆمه لایه تی هیه وه کۆمه لگا له وه که متر قبول ناکات. بۆنونه خواردنه وه سه فه ر کردن بۆ گه شه و گۆزار، کرینی گۆقارو بلاکراوه، راکیشانی خه تی ته له فۆنی ماله وه مو بایل و نه نته رنیت و توانایی چون بۆ ریسستوران، توانایی جوانکردن و پارگرتنی ته ندروستی له ش به هۆی یانه وه رزشیه تابه ته کانه وه، بونی نۆتۆمۆبیلیکی گونجاوو سه رفیاته که ی له ته ئمین و به نزینه وه... به شیکن له پیکه اته و چوارچۆیه ی ژیان و گۆزه رانی کریکاران و فه رمانبه ران و مامۆستایانی ولاتانی ئه وروپای رۆژئاوا. که واته خه باتی جه ماوه ری و له وه گرینگتر خه باتی یه کگرتو و ریکخراوی کریکاران، نه و پیاونه یه که ناستی ژیان و گۆزه ران له ناستی کۆمه لایه تیدا دیاریده کات و فه رزی ده کات به سه ر ده ولته و چینی ده سه لاتداردا و ده یکاته بناغه یه که بۆ چۆنیه تی ژیانی تاکه کانی کۆمه ل.

به لام له عیراق و ولاتانی وه که ئه ودا، ناستی ژیان له لایه ن چینی بورژوازی و نوینه ره که به وه له سه ر حوکم، مانا و ناوه رۆکیکی تری هیه. له کوردستان به هه مان شیوه نه گهرچی بورژوازی کورد ده ولته تی نیه و پاشکۆی بورژوازی هه ره به له عیراقدا، به لام به هۆی حزبی سیاسیه وه بورژوازی کورد نوینه ره که ی له ده سه لاتدایه. له م ناوچه و ولاتانه دا مفهومی لایه نی که می کری به ته واوی جیاوازی هیه له گه ل نمونه که ی سه ره وه دا. بناغه ی سه ره کی له کوردستان و عیراق و ولاته کانی تر که نیو نراون "جیهانی سیه م و چواره م" بۆ دیاریکردنی لایه نی که می کری "کاری هه رزان و کریکاری بیده نگه". واته فاکته ری سه ره کی لیره دا بۆ ده سه لاتنی بورژوازی (حکومه ت یان حزبی ده سه لاتدار)، نه وه یه که تا نه وه ری توانایه که هیه تی، تا ناستیک که مومکن ده بیت بۆی، پۆیستی به وه هیه که کری (موچه) تا راده ی ناستیک دابه زینیت که کریکاران ته نه ا بتوانن هیزو گورو تینیان تیدا بینه تی بۆ کاری سه بینی بۆ به خبو کردنی نه وه ی کریکارانی داها توو. به لام ئەم مه سه له یه پیوستی تریشی هیه نه ویش بیده نگ کردنی کریکارانه، به کورتی واته به ریگای جۆراوجۆر بزوتنه وه ی کریکاری سه رکوت بکات، له ریگای پروپاگهنده وه هه لخراندنی ههستی نه ته وه یه وه بیته یان ههستی ئاینی، یان قولکردنه وه ی ته فرقه ی نیو کریکاران له سه ر پایه ی تانیفه و قه وم یان... که رۆشنه به شیوه ی یاسایی و به هۆی قانونی کاره وه بورژوازی و ده سه لاته که ی له کوردستان (یه کیتی و پارتی) ده یانه ویت ئەم بناغه یه جیگر بکه ن (ره شنوسی ده ستور له مباره وه ده یه ویت ئەم کاره جیه جیبکات)، یان راسته و خۆ سه رکوتی خۆیناوی وه که ته قه کردن له خۆپیشاندانه ران و مانگرتوان، زیندانیکردن و هه لکو تینه سه رمالان، که به شیوه یه کی رۆشن له کوردستان له سایه ی ده سه لاتنی کوردایه تییدا بینیمان. "کزیی که م، کریکاری بیده نگ" فاکته ری سه ره کی و خالی لیوه هه ستانی بورژوازی ئەم ولاتانه یه بۆ: یه که م دیاریکردنی لایه نی که می کری دووه م: بۆ نویسی یاساکی سه باره ت به نازادی و مافه فه ردی و مه ده نیه کان و

به تاييهت ياسای کار. دهسه لاتی بورژوازی له م وولاتانه دا ناچارن بۆ شهوی کریمی کهم دابین بکهن سه رکوت بکهن. تهنه خهباتی ریکخراوی یه کگرتوی کریکارانه که زامنی شه ده دکات کریمی کریکاران له ناستیکدا بیت که بتوانیت شه هاوسه نگیه بشکینیت به قازانجی کومه لگا.

به لام حالتهی یه که میش که له سه ره تاوه باسمان کرد، که دیاره له چاو حالتهی وولاتیکی وهک عیراقدا قابلی به راورد کردن نیه و زور باشتر و ئینسانی تره و به قازانجی کریکاران، هیتشتا ناتوانیت وهلامد ره ده بیت به پیداویستیه فراوان و زوره کانی ئینسانی هاوچه رخ. لهم نیوه دا کیشه که بوونی سیسته میکه که پایهی سه ره کی له سه ره چه وسانه وهی کریکاران و کاری گری گرتته راوه ستاوه، ته لته رناتیف له به رانبر شهم سیسته مه کومه لایه تیه دا تهنه دامه زانندی کومه لگایه کی سوشیالستییه که دوره له هه موو جوړه کانی چه وسانه وهه.

بۆ دیاریکردنی لایه نی که می کریمی له ئیستای کوردستاندا کریکاران و باقی فرمانبه ران و ماموستایان پیوستیان به وه هه یه که نوینه رانی راسته وخوی خویان به شداری بکهن له دیاریکردنی شه لایه نی که می کریمی یان موچه دا. حکومتی به غدا که حکومتیکی کونه په رست و ئیسلامی قهومییه، له سه ره پایهی که مترین ناست و ژیانیکی مه مه ره مهژی له خوار ناستی هه ژارییه وه هاتوه لایه نی که می کریمی دیاریکردوه بۆ کریکاران به 90000 شه ده هزار دیناری عیراقی تا 120000 شه ده بیست هزار دیناری عیراقی دیاریکردوه، که به شی یه که نه فخر ناکات بۆ ماوهی یه که هه فته چ جای بگات به وهی که خیزانیکی پی بژیت و کریمی خانوی لی بدهیت و پیداویستیه کانی تری ژیانی پی فراهه م بکهیت. خاوه ن بروانامه کانیش ژیانیان لهم ناسته باشتر نیه ته وانیش لایه نی که می کریمان له 150000 شه ده هزار دینار بۆ 170000 دیناره که دیسان موچه یه که به شی یه که هه فته ی یه که نه فخر ده دکات نه که خیزان و ژیانیکی گونجای ئینسانی.

له کوردستان چۆن لایه نی که می دیاری بکهین!

ماوهی چهند مانگیگه له کوردستان کریکاران و فرمانبه ران و ماموستایان و فرمانبه رانی خهسته خانه کان و ژمیریاران... به شیوهی جوړاوجوړ ده ستیان داوه ته نارهبه تیه ده رپین بۆ وه رگرتنی ده رماله، دیاره ده رمالهی جوړاوجوړ له ده رمالهی گواستنه وهه بگره بۆ ده رمالهی ختوره و بۆ زیادکردنی موچه... به لام گری سه ره کی مه سه له که چییه؟! هه ره وه که له سه ره وه ئامازمان پیکرد زیادکردنی یه که دنیار به قازانجی فرمانبه ران و کریکاران و ماموستایان. به لام وه رگرتنی ده رماله و موکافه نات و جه ژاننه و پاره قازانجی سالانه... هه موو شهم لقاو پۆپانهی تر که له بناغه وه به شیکن له کری یان له موچه، به لام بورژوازی و یاسا ریساکانی به جوړیک ریکیان خستوه، که ناچنه وه سه ره بناغه ی موچه که واته ناچنه وه سه ره لایه نی که می "کریمی" و موچه و هه رکاتیک به هوی نارهبه تیه و مانگرتن و خپیشاندانه وه شه خواستانه جینه جیکران وه شه ماموستایان، شهوا مومکنه له حالتهی کپ بونه وهی نارهبه تیه کان و گورانی هینز هاوسه نگی به قازانجی ده سه لاتی بورژوازی، زور به ئاسانی وه ریکرینه وه. وه رگرتنه وهی شه به شه ده رماله یه له ژیر هه ر بیانونیه کدا بیت له ناستی کومه لایه تیشدا مانای وه رگرتنه وه که مکردنه وهی موچه نیه و ده سه لاتی بورژوازی له یاساکانی خویدا یان له یاسای کاریکدا که خوی نوسیویه تی باسی ده رماله و ئیضافه کاری و کاری به نۆبه و ده رماله جیاوازه کانی جیا کردته وه بهم شیوه یه شه پرویاگه ندهی بۆ ده دکات که شهوانه به شیکی جیاوازی له موچه ی کریکاران و فرمانبه ران و به کاری تاییه ت و به ئیضافه کاری ده توانن ده ستگیری پی بکهن. بۆیه له حالتهی لیوه رگرتنه وهی ده رماله کان له لایه ن ده سه لاتی بورژوازی شه وه، له ناستی کومه لایه تیه دا وه که حالته یکی ئاسایی دپته به رچاو نه که وه زولمیک که کراوه له کریکاران و فرمانبه ران.

هوی سه ره کی شه وهی که کریکاران و فرمانبه ران دین خواستی ده رماله به رز ده که نه وهه راسته وخو داواکاری زیادکردنی لایه نی که می کریمی به رزناکه نه وه، شه وه یه که کریکاران توانایی و ناستی یه کگرتویی و ریکخراوونی خویان ده زانن و بهم پییه هینز هاوسه نگی نیوان خویان و بورژوازی سه رنج ده دن، لهم روانگه یه وه رود که نه شه وهی که خواستی سه ره کی خویان تا ناستی خواستی داواکردنی ده رماله کان دابه زینن. که واته پیوسته کریکاران و فرمانبه ران و ماموستایان به تاییه ت به شی پیشره وه هه لسه واره ی بزوتنه وهی نارهبه تیه تی چینی کریکارو شه توژی جیاوازانیه فرمانبه ران، کاری سه ره کی و فهوری شهم ده وه یه ی خویان بجه نه گه ر له پینا و ریکخراو کردن و یه کگرتوکردنی چین و توژی که ی خویان. گری مه سه له که شه خاله یه. واته به و ده ره جیه یی که کریکاران یان توژی که له توژی که کانی فرمانبه ران و ماموستایان خویان ریکخراوترو یه کگرتوتر کردبیت و جه ماوهی خویان هوشیار کردبیتته وه به خواست و داواکارییه کان و به وردی ناگاداری مانوره کانی ده سه لات و خاوه ن کاره که و کومپانیاکانن، به هه مان ده ره جه و پیبه پی خواست و داواکارییه کانی کریکاران له ناستیکی سه رتاسه ری ترو بنچینه یی ترده مه تره ده بیت و ده چپته پیشه وه.

کاتیک که کریکاران یان... ریکخراوترو یه کگرتو ترین، شه وکات ده توانن خواستی سه ره کی خویان که هاوه شه یکردنی نوینه رانی راسته وخوی خویانه له دیاریکردنی لایه نی که می کریمی یان موچه دا مسوگه ر بکهن. به پی هاوه شه یکردنی راسته وخوی نوینه رانی کریکاران یان بومونه ریکخراوی جه ماوهی ماموستایان یان فرمانبه ران له دیاریکردنی لایه نی که می کریمی یان موچه دا، دیاریکردنی لایه نی که می کریمی هه میشه له ناستیکدا ده بیت که له خوار ناستی هه ژارییه وه یه، هه ره وه که ئیستای له کوردستاندا به شیوه یه کی رۆشن ده بیینن.

کاره ده ست به چیکان

